

TRIBUNA

STUDENTSKI LIST

ŠT. 15

LETNIK XXI

LJUBLJANA, 16. MARCA 1972

CENA 1Ndin

Svoboda, ki je le za pristaše vlade in za člane partije — čeprav je njihov o številu ne vem kako veliko — ni prava svoboda. Svoboda je Svoboda tistih, ki mislijo drugače.

(rosa luxemburg)

boris cizej

IN KAJ SEDAJ

Pričeti je treba z lanskim letom. Zakaj položaj, v katerem smo, ima globoke korenine v dogodkih zadnjih dveh let med študenti v Ljubljani. Ko so se v pričetku 1971 začele individualne energije radikalnejših študentov združevati v akcijah, ko smo resnično začeli delati nekaj, kar se nam je zdelo potrebno, ko se je torej pričelo tisto, kar je študentsko gibanje, se je vse to seveda odrazilo in odražalo v Tribuni. Še več — Tribuna je postala enakopraven udeleženec gibanja. Tribuna ni bila glasnik gibanja, pač pa njegov član, njena akcija je bila izvajana v skladu z njeno eksistenco — časopisa. Komunikacija je bila popolna.

Lansko poletje so vsi uredniki, razen dveh zaradi drugih obveznosti zapustili uredništvo. V novo uredništvo so prišli večinoma najaktivnejši udeleženci preteklega obdobja, saj smo pričakovali, da bodo na novo prihajajoči študentje nadaljevali pričeto delo na svoj način.

V takšnem položaju smo jeseni začeli. Nadaljevali smo tam, kjer se je poleti ustavilo, saj se je zdelo, da se bo gibanje še razraslo in napredovalo.

Toda počasi, a zagotovo, smo morali spoznati, da študentskega gibanja ni več; da se je vsa radikalna (in sploh vsa) energija med študenti kondenzirala v Tribuni; da komunikacija počasi izgublja svojo pomensko — potekala je samo v eno smer. To pa je takoj pomenilo, da je Tribuna, ne po svoji krivdi, pridobila v objektivni politični situaciji še eno vlogo — postala je subjekt politike, vendar ne več v golem „časopisnem“ smislu, pač pa v smislu tiste politike, proti kateri smo se pravzaprav borili. Nastala je izrazito shizoidna situacija: to je na eni strani pomenilo še naprej „ustvarjati“ politiko, kar se praktično pravi postati center politične moči, ali pa na drugi strani postati oglasna deska (seda j) neaktivnih in nezainteresiranih študentov, kar bi pomenilo popolno ma zapreti prostor vsaki naprednejši iniciativi, tudi v prihodnje.

Na dlani je torej bilo, da pomeni vsaka od obeh odločitev gibanje v praznem prostoru — samozadovoljevanje. Takšna atmosfera nas je zadnje čase tudi obdajala. Več kot polovica dela pri časopisu je potekala na raznoraznih sestankih političnih forumov na univerzi in drugod. Uredniki so se „pridno“ politično udeleževali (proti svoji volji), bistveno dogajanje časopisa se je preneslo v konferenčne sobe, na ideološke komisije ipd. Časopis sam pa, konzervirano študentsko gibanje, je postal bolj in bolj papirnati tigar. Vedno bolj je bilo jasno, da je naša družba že postala toliko tolerantna, da si lahko privoščijo nekaj „leve“ eksotike — če na televiziji potrebujejo pri kakšni oddaji nekaj bolj nesteroidnih mnenj, telefonirajo na Tribuno ipd. Uredništvo je postalo dvojnorožno in poštenja, uredniki križarji proti laži in „pokvarjeni“ politiki. Naklada se je večala, toda brez pravega efekta — zaradičasne ukinitve dotacij ipd. Vse to je moralo vplivati na spoznanje, da res sapica le zamaje polje, vihar ga poleže. Ker pa viharja ni in sapica ne rase, je sprememba nujna. Zato ne kaže čakati in čez deset let pisati spomine in zdraviti svoje sedanje travme. Ukrepati je treba takoj!

Tribuna se bo spremenila, sicer ne tako, kot bi si večina njenih nasprotnikov želela; stvar je v razširitvi koncepta; to pomeni — obdržati sedanjo usmeritev časopisa, kar se kritičnosti, odprtosti, „pogumnosti“ tiče, dodati pa ji predvsem informacijo, večjo razgibanost, hitrejše reagiranje, sploh večjo „časopisnost“. Predvsem gre tu za delovno spremembo; potrebno je več dela, večja preglednost, točneje zasledovanje dogodkov, razgibanost — ponujanje alternative, možnosti odločanja.

S tem se lahko, vsaj v začetku, poskušamo otresti vloge, ki nam je bila dodeljena, ustvarimo pa tudi več prostora za akcijo drugje. „Urednik Tribune“ mora prenehati biti (večinoma) politična funkcija, pač pa delovna zadolžitev piščega. Številke časopisa naj ne bodo več politični dogodki, ki delajo samo sive lase sivolasim, pač pa časopis z vsem značilnostmi tega medija.

„Gluhim je težko govoriti, težko je kazati slepim.“

12345678

Na seji IO SŠ LVZ dne 22.2.1972 so člani IO razpravljali o delu dosedanjega predsednika Draga Babiča. Člani so imeli na njegovo tromesečno delo številne pripombe, na podlagi katerih so se odločili za glasovanje o nezaupnici. Pripombe lahko strnemo zlasti v tele točke:

- nedovoljno poznavanje študentske problematike in tudi širše družbene problemov
- premajhna samoiniciativnost
- pomanjkanje lastnega koncepta tako v delu znotraj Skupnosti študentov kot v študentski politiki sploh
- slaba pripravljenost na sestanke in nesistematično vodenje sestankov v — neizdelana prioriteta problemov
- premajhna prisotnost na IO in premajhna učinkovitost

Vsi člani IO pa so se v svojih diskusijah strinjali, da za sedanji nezavirljivi položaj v SŠ nikakor ni odgovoren samo predsednik, ampak da je največji del krivde v nedelavnosti, premajhni organiziranosti in premajhni kolektivnosti IO v celoti. To je v svojem zagovoru poudaril tudi Babič, ki je v glavnem korektno izvajal in koordiniral iniciative, ki so prišle od članov. Teh pa je bilo v zadnjih treh mesecih žal zelo malo in je ne zadostno delo predsednika delno razumljivo. Najbrž je sedanja nedejavnost in mlačnost pogojena s splošno situacijo v ljubljanskem študentskem gibanju, ki se je po svojem lanskem vročem zaletu nenadoma razgubilo, prišlo je v krizo in otopenost.

Po dolgi diskusiji je IO izglasoval nezaupnico dosedanjemu predsedniku. Za nezaupnico je glasovalo 13 članov, trije pa so vse vzdržali.

Za novega predsednika sta bila predlagana dva kandidata: Tomaž Kšela in Jože Korinšek. Izvoljen je bil Jože Korinšek, ki je šele v tretjem glasovanju dobil potrebno absolutno večino glasov. (Zanj je glasovalo 9 članov, za Kšelo 2,5 glasov pa je bilo vzdržanih).

Novi predsednik IO Jože Korinšek je študent 4. letnika ekonomske fakultete. Do sedaj je bil predsednik komisije za socialno-ekonomsko vprašanja študentov in študentski predstavnik v izvršnem odboru Republiške izobraževalne skupnosti.

Sprejeto je bilo tudi dopolnilo, da bo IO odslej redno vsaka dva meseca razpravljalo o delu svojega predsednika. S tem bomo znotraj Skupnosti študentov izvajali načelo o permanentni verifikaciji vsakega mandata, načelo, ki ga študentje zahtevamo na vseh ravneh našega družbeno-političnega sistema.

Poudariti je še treba, da sama menjava predsednika nikakor ne pomeni garancije za boljše delovanje SŠ. To delovanje bomo lahko izboljšali le s temeljito diskusijo o organiziranosti in o načinu dela v vseh študentskih predstavnih organih in z novimi študentskimi akcijami.

md

Na ekonomski fakulteti že skoraj leto dni izhaja študentsko fakultetno glasilo ČE. Pred kratkim so izdali že šesto številko.

Ni dolgo, kar sta izšli tudi prvi dve številki glasila študentov arhitekture AA.

Na filozofski ja pravkar izšla druga številka glasila FIFAK.

Uredništvo Tribune z velikim veseljem pozdravlja ta nova glasila. Po našem mnenju bi vsaka fakulteta morala izdajati svoje glasilo. Ta glasila bi morala biti osnovni nosilci izčrpnih informacij in prostor razreševanja vseh tekočih problemov vsake fakultete, zlasti konkretnih študijskih problemov in problemov študentske samouprave, hkrati pa bi z vidika svoje stroke kritično posegala v družbeni prostor. S tem bi bila Tribuna razbremenjena svoje neposredno informativne vloge in bi obeneimela mnogo večji krog sodelavcev in več materialov.

V današnji številki ponatiskujemo tri krajše prispevke iz zadnje (6) številke ČEja. V prihodnje bomo uvedli kot redno prakso ponatise po našem mnenju najzanimivejših člankov iz fakultetnih glasil.

ČLANEK ZA ČE

Končno je le uspelo. ČE je dobil svoj uredniški odbor. Mnogi so si oddahnili. En poraz več za naše vrste.

Bili smo polni energije in idej, ki smo govorili o novem šolskem letu in o novi študentski organizaciji. Imeli smo Akcijski odbor, imeli smo svoje demonstracije in okroglo mizo. Bili smo na poti osvobajanja. Osvobajali smo se avtoritet, osvobajali smo tehnokratske miselnosti. Toda pot osvobajanja je bila pretežka. Pretežko je bilo vztrajati izven institucij, pretežko je bilo nasprotovati avtoritetam in normam družbe. Sami smo šli na pot iz varnega zavetja, polno viharjev in pasti. Bili smo prešibki zato se vračamo. Konflikt z družbo ostaja v nas, toda skušamo ga potlačiti. Počutimo se varne toda ne svobodne. Limita naše varnosti je duševna smrt.

Problem organiziranosti je prevladal nad problemom vsebine našega dela. Do bili smo konglomerat (SS), ki nima skupnih ciljev zato tudi ne volje in uspehov. Tak SS tudi zlahka popušča pod pritiski, ki želijo obdržati gibanje v okvirih, ki ga lahko nadzorujejo.

Naša moč je bila v tem, da smo drezali v zavest tistih, ki se zavedajo svoje ne svobode vendar bežijo od te misli. Zabredli so v potrošniško družbo, zabredli so v tehnokratsko miselnost, postali so delčki kolese, ki se vrte k znaneemu koncu, pa ga je nemogoče ustaviti. Naša dejanja so bila njihova vest. Zaradi tega se nas bo ojiijo, zaradi tega se prožijo njihovi obrambni mehanizmi. Uredništvo ČEja je zato o zanje velik uspeh. Uspehi so spravili energijo in ideje v varne meje. Uredniški odbor so zaposlili s problemi organizacije ter mu postavili na vrat grožnjo odgovornosti, tako da jim za ideje in njihovo uresničitev ne bo ostalo ne časa ne moči.

Uredniški odbor se je dal zavesti. Ni uspel odkriti vzrokov njihovih želja po aktivnosti, spreminjanju družbe itd. Dovolili so, da so jim drugi prikazali njihovo dejavnost kot željo po afirmaciji, konjček, ipd. Postali bodo morda dobri poročevalci, morda celo dobri ekonomisti, dobri delci družbe, ki jih danes frustrira. To da njihov konflikt z družbo bo ostal, čeprav vedno bolj nejasen. Zapravili pa so možnost, da bi sami ustvarjali družbo in s tem odpravili to nasprotje.

Jože Primožič

Sestavek o tem, kako na EF gradimo novo stavbo, sestavek naj bo primer kakor se novega faksa ne bi smelo graditi, in o naši nemoči ob taki gradnji. Kliče po odgovoru, ki ga najbrž ne bo dobil, čeprav je cel kup ljudi, ki bi ta odgovor (v saj subjektiven) lahko dali (Pf. Marc in Rupnik, celega hudiča študentov, ki so stali ob strani in so naša porota).

„Dokončni odločitvi, da se zgradba nove fakultete gradi za Bežigradom kljub temu, da nekateri dejavniki govorijo proti tej lokaciji, se mi vsiljuje nekaj vprašanj.

1. Zakaj je bila za gradnjo nove EF vnaprej favorizirana Bežigradska lokacija? Vprašanje je pomembno, ker zaradi vnaprejšnje odločitve ostale lokacije niso imele enakovrednega izhodišča in ker je bilo v tem to (bežigradska) lokacijo v loženih že precej sredstev in je imela zaradi dela na njej časovno prednost.
2. Kolikor mi je znano, je bila bežigradska lokacija izbrana pred nekaj leti na osnovi privatnega pogovora z direktorjem Ljubljanskega urbanističnega zavoda. Ali ne bi bila primernejša izbira lokacije na osnovi strokovne študije?
3. Navada je, da se za gradnjo takšnega obsega, kot je naša (nad 8 milijard) objava vi javni razpis. Idejni projekt (na osnovi tega sklepam tudi glavni načrt) je bil brez tega razpisa poverjen arhitektu Koželju. Kako to?

Vprašanja so zavezno postavljena provokativno. Vsaj ob njih naj postane jasno, da temeljnih vprašanj razvoja visokega šolstva ni mogoče reševati na osnovi zbrane pameti in da je že skrajni čas, da prenehamo s „flikanjem lukenj“ zadnji hišni takt, ko nam že pol riti gleda iz hlač

Miran Hvastija

Tribuna — Izdaja IO SŠ LVZ — Uredništvo in uprava:
61000 Ljubljana, Trg revolucije 1/11 — Telefon 21-280.

Tekoči račun: 501-8-78-1 — Rokopisov ne vračamo —

Tiska DDU Ljubljana, Parmova 39 — Poština plačana v gotovini.

Letna naročnina 25 Ndin.

Tribuno urejajo: Franko Adam, Mladen Dolar (glavni urednik), Boris Cizej, Milan Jesih, Marjan Pungartnik, Vladimir Simič (odgovorni urednik), Darko Štrajn, Bora Zlobec (sekretar redakcije in lektor), Jaša Zlobec.

Tehnični urednik: Tomo Podgornik

Fotografije: Drev Franc

Stalni sodelavci: Milan Dekleva, Jure Detela, Stanko Hočevar, Jože Konc, Pavel Kristan, Tomaž Kšela, Andrej Medved, Jure Mikuz, Jernej Novak, Janez Stergar, Marko Slodnjak, Ivo Svetina, Mladen Švarc, Cvetka Tot, Milenko Vakanjac, Peter Vodopivec, Vinko Zalar, Pavle Zgaga, Aleksander Zorn.

TO NI PARADOKS, TEMVEČ RESNICA

UDELEŽITE SE KATEDRE S PREDSEDNIKOM IS SRS V ČIMVEČ JEM ŠTEVILU! Se spominjate plakatov, ki so obetali zanimiv dialog s tovarišem Kavčičem? Ne? Nič zato! Saj dialoga tako ali tako ne bo. Vsaj za vas ne. Zakaj? Zato!

Tekom dveletnega obstoja si je „komisija za katedre“ pridobila renome uspešnega ter precej aktivnega delovnega team-a. Skozi njeno delovanje smo vam predstavili Mitjo Ribičiča, zakatnega predsednika ZISA, prof. dr. Horvata, ki je navdušil polno sedenno dvorano in še nekatero druge predstavnike ekonomsko-političnega življenja; letos nas je ta-ista komisija ambiciozno popeljala v nekatera podjetja — skratka, s svojim delom je več kot opravičila pravico do obstoja.

No, sedaj pa se je zataknilo in to krepko zataknilo, Miro, ki je izgubljal dolge ure z organizacijo, nas je obvestil da tov. Kavčič žal ne želi odprte katedre, temveč pristaja le na zaprt krog 40 ljudi — ali pa nič! In ta nič je sedaj pod vprašanjem? V študentski sobi se že kregamo. Od povedati? Ne odpovedati? Biti načelen? Kaj je tu načelnost?

V tem trenutku pa mi v glavi roji kup pomislekov. Najprej se mi vsiljuje vprašanje ali je „komisija za katedre“ komisija vseh študentov EF? Če to je (kar ne bi smelo sploh biti vprašanje), potem je po moji logiki treba katedro odpovedati, kajti sicer bi zelo rad videl tistega, ki bo zgodovinsko utemeljil ključ, po katerem bo izbranih 30-40 študentov „ustreznega rodovnika“ s častjo prisotnosti. Prav tako šele danes doje mam očitno „hrabrost“ lanskega predsednika ZISA ko je pristal na odprtoto katedro tik po devaluaciji. Pravijo „časi so hudi“ (v to ne dvomi m), pa možnost provokativnih vprašanj in „izrabljanja odgovorov“ s strani novinarjev (glej, glej, pa sem mislil, da so naši novinarji taaaki poštenjaki! Še malo, pa bom začel dvomiti). Končno pa, če mene ljudje provokativno vprašajo koliko je ura, vedno odgovorim: „Lepo vreme, ali ne?“ Pa je stvar rešena, medtem ko se o delnicah sploh ne pogovarjam... Jutri je sestanek SS in kocka bo padla: 40 ali nihče? To se bomo kregali! In ko boste te vrstice brali, bo odgovor že znan. Heterogenost vrednostnih struktur nas bi znala spet udariti po betici. Pa saj ne bo pravič — pa tudi zadnjič ne!

ZAUPANJE JE DÖBRO — KONTROLA ŠE BOLJŠA ...

S spoštovanjem do vseh tabujev
Jano Vehovar

P.S. Študentski svet je na popoldanski seji 17.2. izglasoval katedro s to v. Kavčičem za 40 študentov ...

J.V.

RAČUNALNIŠTVO KOT OBLIKA ZDRUŽEVANJA Univerzitetni računalniški center

1.

Univerza predstavlja v komunikacijskem vidiku odprt (ali zaprt) informacijski sistem. Toda glede na pomen v besedi **sistem** — s čimer je močno poudarjen element premišljenosti /umnosti/, stroge doslednosti — je primerneje uporabljati izraz **struktura**. Kot analitičen pripomoček se med sistem in strukturo vriva še **model**. V članku bomo poskušali najti elemente univerzitetnega komunikacijskega modela, ki sloni na računalniški mreži kot najbolj organski in najvišji obliki združevanja. V mislih imamo seveda komunikacijsko združevanje.

V razmerah, ko je univerza povezana tudi na drugih osnovah, je lahko računalništvo samo nadaljnja in organska oblika združevanja. Tega za ljubljansko univerzo prav gotovo ne moremo trditi, še manj pa za republiko (v perspektivi drugega univerzitetnega centra v Mariboru). Vze mimo samo prostorsko razbitost, ki je botrovala še marsikaki drugi. Disiplinska tekmovalnost je prav tako znak, da v razvejanosti študija ni oosežena racionalna skladnost. Ljubljanska univerza se je od vsega začetka morala razvijati pod stalnim pritiskom razdruževalnih faktorjev. Posamične institucije so se navezovale na zunajuniverzitetne objekte (medicinska recimo na deželno bolnico), čemur se je pozneje pridružil še koncept prostorsko razbite univerze. Nastali so štirje centri: okrog Narodne in univerzitetne knjižnice, na Viču, medicinska fakulteta in FSPN za Bežigradom (po biltenu Prostorski razvoj univerze). Nanje so se navezovali tudi informacijske službe (knjižnice, laboratoriji, manjši računalniški). V takih razmerah je bila vsaka organska povezava le kratkotrajna in parcialna (marsikdaj samo prehodno — politična), zato je na primer za sedaj skoraj nemogoče razviti močnejši meddisciplinski študij. Univerzitetni računalniški center (URC) tako načinja ob drugih poskusih združevanja nehvaležen posel, pri čemer obremenjuje načrtovanje modela ogromno število variabel: razvoj slovenskega gospodarstva, razvoj univerze, druga združevanja, razvoj disciplin, itd.

2.

Obstoječi računalniški center z računalnikoma IBM 1130 in CDC 3300 na inštitutu Jožefa Štefana je bil zaradi stalno naraščajočih potreb po računalniških storitvah za pedagoške in znanstveno raziskovalne namene odločno premajhen. Neodvisno od centralnega računalnika so dobivale univerzitetne ustanove le laboratorijsko računalniško opremo, ki sta jo namesto običajnih terminalov zahtevali fakulteta za strojništvo in fakulteta za elektrotehniko. Ti dve enoti bosta tudi vnaprej delovali kot posebna (aktivna) terminala v celotnem terminalnem sistemu univerze v Ljubljani (Bilten univerze v Ljubljani, št. 1, str. 6, kasneje BU). Lastniki starega računalnega centra so bili univerza, izvršni svet in Iskra, iz česar sledi tudi razdelitev kapacitet na ustrezne dele.

Poslovni svet RRC (Republiški računalniški center) je sklenil razširiti sedanje kapacitete z novim superračunalnikom CDC 6400. Le-ta naj bi bil petnajstkrat močnejši kot stari. Finančna plat bo izvedena tako, da bodo pridobili nekatere partnerje, med katerimi je najmočnejša univerza. Računalnik CDC 6400 bo tako centralni računalnik tudi za univerzo, ki bo opravljala v okviru svojega centra nekatere pomembne naloge. Solala kadre, skrbela za znanstveno-raziskovalno delo itd. Tudi v Mariboru so pričeli oblikovati akcijo za računalniški center (BU 3). Eden najpomembnejših partnerjev bo visoka ekonomska in komercialna šola, ki bo skupaj z drugimi izobraževalnimi, raziskovalnimi in proizvodnimi ustanovami sestavljala konzorcij. Odločili so se za računalnik IBM 360/40.

Univerza bo po predvidevanjih deležna dveh vrat (vrata v centralni računalnik pomenijo avtonomni priključek, ki lahko dela sočasno z drugimi), odločila pa se je za sistem terminalov (terminal omogoča posameznim uporabnikom računalnika, da so z njim v zvezi s posebno poštno — linijo, tako da ni treba stvari nositi v računalniški center; terminal je sestavljen npr. iz teleprinterja z osciloskopom, luknjalnika in kartičnega terminala). Očitno je postalo, da dvoje vrat ne bo zadostovalo. Univerza je izposlovala pravico, da lahko poleg dveh vrat, ki ji pripadajo glede na delež v RRC, po ugodnejši ceni nakupi še 8 vrat, stisko pa bodo poskusili rešiti še z enostavnejšimi terminali na univerzi, s takimi, ki ne zahtevajo lastnih vrat.

3.

Kot smo že omenili, se je univerza odločila za terminalni sistem, ki naj bi omogočil večjemu krogu fakultet in drugih univerzitetnih delov (inštitutov, laboratorijev) vključevanje v pedagoško in znanstveno raziskovalno delo z računalniki.

Za jasnejšo predstavbo si oglejmo principiarno rešitev terminalske enote na FAGG (po BU 3, str. 10): Računalniški center FAGG ima nalogo čimprej v največji možni meri uvesti elektronsko računanje in obravnavanje podatkov pri pedagoškem delu, omogočiti uporabo tega pri znanstveno raziskovalnem delu ter se povezati z gradbeno prakso zaradi reševanja zahtevnejših problemov. Kot prvo nalogo ima Center aplikacijo že obstoječih programov s področja delovanja fakultete in stroke. Računalniški center bo skrbel za dopolnjevanje obstoječih in pripravo novih programov, za sodelovanje pri izobraževanju kadrov in prirejanju seminarjev, za povezavo z URC in drugimi fakultetami in univerzami, ki gojijo računalniške in informacijske vede, za povezavo s podobnimi centri v Jugoslaviji in v inozemstvu, za izmenjavo strokovnjakov in programov, za zbiranje dokumentacije s področja uporabe elektronskih računalnikov na področju delovanja naše fakultete ter za preučevanje možnosti vpeljave nadaljnjih tehničnih izboljšav na področju avtomatizacije inženirskih postopkov za področje delovanja fakultete . . . Izbrana terminalna oprema: Računalniški center bo imel operativne prostore v pritličju, kjer bo instaliran 200 USER TERMINAL ter OFF in ON LINE PLOTTER, luknjač ter odprti predali za rezultate. Študijski in pripravljalni del Centra pa bo v I. nadstropju (dva kabineta in večji prostor za pripravo podatkov s 3 luknjači ter z manjšimi namiznimi računalniki)."

4.

Računalniškemu centru na univerzi je potrebno dodati še informiranje in dokumentiranje. Osnovni funkciji pedagoškega in znanstvenega — raziskovalnega dela URC sta z njo odločilno povezani. Z ustanovitvijo RRC je nastala možnost razvijanja sistemov za avtomatsko iskanje dokumentacijskih informacij. Čeprav je bil do sedaj izdelan sistem SAIDC /sistem za avtomatizacijo informacijsko-dokumentacijskih centrov (za področje elektrotehnike, kjer za sedaj tudi deluje, ga je mogoče uporabiti od naravoslovja do družboslovnih ved. SAIDC je zasnovan na indeksiranju informacij z deskriptorji, urejenimi v slovarju ali zbirniku (tedakrat rusu). Slovar deskriptorjev omogoča, če je preveden v več jezikov, tudi računalniško prevajanje vhodnih podatkov in vprašanj, pa tudi analiza podatkov je lahko v več jezikih, kar je še zlasti pomembno za uporabo informacij v okviru nekega strokovnega področja ne glede na jezikovne ovire.

Sklad Borisa Kidriča je izdelal projekt obravnavanja informacij, ki bi jih v obdelavi razdelili na:

— bilten, ki vsebuje kazala — razporeditve informacij po različnih ključih. Med njimi je najpomembnejše deskriptorsko kazalo z abecedno urejenimi deskriptorji;

— SDI (selektivna diseminacija informacij), ki so ažurne informacije, izdelane glede na vnaprej določene interesne vidike uporabnikov. Naročniki na SDI bodo dobivali bibliografijo — liste s podatki o bibliografiji za posamezna strokovna področja;

— retrospektivne poizvedbe, s katerimi lahko uporabniki na osnovi nekega problema dobi seznam literature iz celotnega obsega informacij, ki so shranjene na magnetnih trakovih.

Novi računalnik bo omogočil premostitev tiste zamude, ki je nastala na slovenskem v razvoju INDOK dejavnosti. Za sedaj je v pripravi vključitev knjižničnega in delno revialnega fonda iz knjižnice fakultete za elektrotehniko, šele s postavitvijo novega računalnika CDC 6400 pa bo mogoče zgraditi specializirani INDOK center za potrebe elektrotehnik e. Podobno bo mogoče napraviti tudi za druga področja, za katere se bodo dalo kupiti že izdelane magnetne trakove.

URC je pri analizi univerzitetnega dela na računalnikih že predvideval računalniško delo knjižnice. To pa zahteva sistematično delo pri uvajanju računalnikov v knjižnice na univerzi ali blizu nje.

Literatura: Bilten (računalništvo) univerze v Ljubljani

Prihodnjič: Računalništvo v študiju

UNIVERZA V LJUBLJANI
Trg revolucije 11

Na podlagi 10. člena pravilnika o volitvah in odpoklicu predstavnikov študentov v univerzitetni svet in 15. člena statuta univerze v Ljubljani je univerzitetni svet na seji dne 28. februarja 1972 sprejel

S K L E P

O RAZPISU VOLITEV PREDSTAVNIKOV ŠTUDENTOV
V UNIVERZITETNI SVET

1. Razpišejo se volitve predstavnikov študentov v univerzitetni svet.
2. Volitve bodo v sredo, dne 29. marca 1972.
3. Študenti vsake fakultete volijo enega predstavnika.
4. Za izvedbo volitev skrbi univerzitetna volilna komisija.

REKTOR PREDSEDNIK UNIV. SVETA
prof. dr. Mirjan Gruden, dipl. ing. prof. dr. Peter Kobe

KDO JE DRŽAVI NEVARNEJŠI — DR. DUŠAN PIRJEVEC—AHAC
ALI JAŠA ZLOBEC?

Pri izbiri med dvema tako nevarnima razrednima sovragoma bo bral ec gotovo prišel v izredno težko dilemo. Da bi mu pomagali v tem težavnem razmisleku in mu nakazali pot, navajamo naslednje dokazno gradivo:

V majhni pasaži na vogalu Kazine na Trgu revolucije (tam, kjer je trafikar) sta se čez noč pojavila dva napisa: ŽIVEL JAŠA ZLOBEC! in ŽIVEL PIRJEVEC — AHAC! Naslednjega dne so se pri vratih Kazin e oglašili uslužbenci Uprave javne varnosti in od njega zahtevali, naj takoj zbrise napis ŽIVEL JAŠA ZLOBEC! Drugi napis ŽIVEL PIRJEVEC — AHAC si lahko bralec še danes (27.2) ogleda na omenjenem mestu.

PREDLOG ZA IZRABO NEIZKORIŠČENIH PODSTREH ZA STANOVANJA

Skupina absolventov fakultete za arhitekturo (Bojana Klemenčič, Dare Poženeš, Vinko Torkar in Dušan Vrtovec) so v februarju pripravili za zdravo slovensko pamet dokaj nekonvencionalen načrt, ki bi pomagal rešiti stanovanjsko vprašanje v Ljubljani, ponujal pa bi tudi nove alternative na socialnem in kulturnem področju. V nekoliko skrajšani obliki vam predstavljamo rezultate njihovega dela.

MOŽNOSTI, KI JIH PONUJAJO PODSTREŠJA

Velik del Ljubljane je pokrit s praznim in komunalno relativno zelo dobro opremljenim prostorom na podstrešjih. Istočasno pa smo soočeni z velikim primanjkljajem v stanovanjskem fondu, kar predstavlja resen socialni, ekonomski in politični problem za vsa družba.

Uporabljane so kvečjemu kot shrambe za staro kramo (ki je potem lastniki neavardno nikoli več v življenju ne uporabljajo) ali pa kot sušilnice za perilo, česar pa se poslužuje le del strank in še to le periodično. Največ pa so podstrehe povsem neizkoriščene.

Upoštevač te podatke in zavedajoč se resnosti problema, kot je stanovanjski primanjkljaj, nam mora postati takoj ostro prezenten ves nesmisel sedanje absurdne situacije.

KAKO DANAŠNJA DRUŽBA REŠUJE STANOVANJSKO PROBLEMATIKO

Predvsem s tremi ukrepi:
– svobodno tržišče stanovanj
V pogojih imperfektnosti stanovanjskega tržišča, ko je povpraševanje daleč večje od ponudbe, je to nelogično.
– pristop k distribuciji stanovanj na osnovi družbene solidarnosti in socialne podpore pri nakupu in stanarinah.
Istočasno pa ni ustrezno definirana vloga kreditorjev v stanovanjski izgradnji.
– prepričanje nekaterih, da lahko stanovanjski problem reši industrijska proizvodnja stanovanj
Znani francoski arhitekt Le Corbusier je dejal: „Stanovanje bo postalo industrijski produkt najpozneje čez deset let. To je povedal pred osemindesetimi leti.

TRŽIŠČE STANOVANJ

Pri tržišču stanovanj ne moremo govoriti o celovitem trgu, ampak o parcialni h trgih (deformirano tržišče). Zaradi velikega povpraševanja gre pretežno za trg prodajalcev. Kupci so v podrejenem položaju. Za normalne tržne odnose v stanovanjskem gospodarstvu je potreben višek 2–3% najemnega stanovanjskega fonda. Imamo pa primanjkljaj več kot 50000 stanovanj. V nekaterih mestih manjka stanovanj za 15 do 25% prebivalcev.

Nastane dilema: usmerjen ali stihijski trg? Kako je mogoče gospodariti po tržnih zakonitostih, ko pa:

– je tržišče stanovanj imperfektno (diskriminiran položaj potrošnika zaradi velikega stanovanjskega primanjkljaja)
– je nemogoče, da bi postale stanarine ekonomske (vsaj pri vseh stanovanjih ne), tako da bi zagotavljale investitorju (lastniku) normalno kapitalizacijo vloženih sredstev

Taka stanarina bi znašala povprečno 9,5% vrednosti stanovanja letno. Kdo v Sloveniji lahko danes plačuje 250000 – 300000 Sdin stanarine mesečno!

Ker v stanovanjskem gospodarstvu ne moremo uveljaviti tržnih zakonitosti, tudi ne moremo sistemskih rešitev, ki veljajo za gospodarstvo, brez pridržkov prenesti na stanovanjsko področje. V prihodnje bo stanovanje obravnavano deloma kot kapitalna, deloma kot potrošna dobrina. Deloma bo stanovanjsko področje temeljilo na principu delitve dohodka, deloma pa na načelu družbene solidarnosti.

VPRASHANJE SOLIDARNOSTI

Kakšna je kreditna politika? Vse prej kot solidarna:
– kreditni pogoji so za večino občin in komunalnih podjetij preostri in nesprejemljivi
Zato prakticirajo, da namesto bank kreditirajo ta dela investitorji, s tem pa s troški spet bremenijo cene stanovanj.
– kreditni pogoji za proizvajalce so nudi s sorazmerno visokimi obrestmi 6–8%, in to bremenijo ceno stanovanja za 2 ali več procentov
– kreditni pogoji za kupce niso prilagojeni realnim možnostim interesentov
– kreditiranje izgradnje spremljajočih objektov je še nerešeno
Nastajajo težave pri izgradnji šol, otroških vrtcev, zdravstvenih domov itd.
S stališča stroškov takšna bančna politika vpliva na povečanje gradenj v lastni režiji in črni gradnji. Po letu 1965 je ostal nerešen problem financiranja izgradnje najemniških stanovanj. Vzroki za zmanjševanje so nerealne stanarine, neugodni kreditni pogoji za stanovanjska podjetja itd., po drugi strani pa so se povečale potrebe po takih stanovanjih.

Če opazujemo zemljiško politiko občin in kreditno politiko delovnih organizacij in bank, lahko trdimo, da so bili zasebni graditelji pogosto v bolj ugodnem položaju kot gradbena podjetja in kupci družbenih stanovanj. Ob vsej družbeni nepravičnosti razvoja lastniškega sektorja je to res absurd.

Zakon o programiranju in financiranju v stanovanjskem gospodarstvu obljublja rešitev problema subvencioniranja socialnih stanovanj s pomočjo Solidarnostnega vzajemnega sklada. Ob predpogoju, da je socialno stanovanje kvalitetno enakovredno drugim (razlika je le v subvencionirani stanarini), nastane vprašanje: ali se bo z obveznimi 4% od osebnega dohodka zbralo dovolj sredstev za kritje stroškov v poslovanju z najemnimi stanovanji. Kajti precej verjetno je, da bodo morale biti subvencionirane vse stanarine, ker je že vnaprej znano, da je ekonomska stanarina cca 9,5% vrednosti stanovanja.

Očitno se odločamo za inflacijo in jo uzakonjamo.

JE INDUSTRIALIZACIJA V GRADBENIŠTVU REŠITEV?

(...)
Industrializacija bi mogoče lahko pomagala le, ker:
– proizvaja več s slabše kvalificiranimi in izkušenimi delavci
– močno skrajša tisti del delovnega procesa, ki je odvisen od vremenskih okoliščin
– nudi večjo možnost uporabe novih materialov v gradbeništvu
Izkušnje nekaterih proizvodnih obratov v ZDA so pokazale, da so se pri znižanju stroškov delovne sile na 1/2, povečali materialni stroški režije in drugi stroški do 100 krat.

(...)
„Osnovni cilj naj bi vsekakor bil napraviti več možnosti za prebivanje. To pa ne bo možno vse dotle, dokler bodo mesta s svojimi zgradbami deležna večje pozornosti kot pa človek. Mesta so postali tereni, kjer je nemogoče, da bi človek v polni meri izrazil svoje kreativne sposobnosti. Mesta okolica je danes tista, ki lahko to nudi. To dokazujejo morja enodružinskih hiš, ki se širijo okoli mest. Izhodi v tem, da osvobodimo možnosti, ki jih današnja toga mestna zakonodaja drži skrite.“
(J. M. Richards: Lessons From the Japanese Jungle)

„Življenje se spreminja in stanovanje kot produkt načina življenja se mora radikalno spreminjati vzporedno z njim. Obstajajo trije glavni vidiki, ki govorijo v prid tej trditvi.

Prvi: ogromne količine odpadkov, kot produkt tehnološke eksplozije (...). Izhod je v tem, da se naučimo te odpadke uporabljati kot sekundarne surovine, mogoče celo za stanovanja.

Drugi: revolucija mladih proti sedanji „popolni“ družbi, proti dobičarski miselnosti in proti navajenosti, da merimo uspeh s stopnjami rasti in zadolženosti.

Kakršnakoli važna sprememba v načinu življenja mora priti vzporedno s splošno spremembo. Eliminiranje pojma LOKACIJA IN LASTNINA s kompenziranimi izrazoma GIBANJE IN UPORABA, kar je oboje postalo značilnost radikalne kulture mladih (pop-festivali, komune in mobilni način življenja v dvoje). Zlom nuklearne družinske enote (kar je že posledica zloma razširjene družine predindustrialne dobe), prerokuje prosto gibanje misli in akcije med mladimi, ki ne le da so indiferentni do stare sheme ljubezni in doma, ampak se ji upirajo. (...)

Tretji: Pop-revolucija. Predpostavljamo analogijo med revolucijami v zadnjih desetletjih na področju popa in mode ter možno revolucijo v gledanju na naravo in relativno ceno stanovanja, ločeno od vrednosti zemljišča in dolgoročnega financiranja.

Izhajajoč iz predpostavke, da bi za stanovanja uporabili možnosti, ki nam jih nudi okolica, kot tudi odpadke ipd., bi lahko izdelali stanovanjsko naselje, čigar elementi bi bili po ceni primerljivi s ceno klasičnih potrošniških dobrin – celotno naselje pa bi imelo dinamično formo začasnih prebivališč na pop-festivalih, (...)

Jasno je, da predlagane rešitve niso absolutne in da ne bi popolnoma odpravili e stanovanjskega primanjkljaja. Prispevale pa bi pozitivno delež k sprostitvi zakrnlega gledanja na stanovanje in k odprtju še neslutnih možnosti.”

(Martin Pawley: Garbage Housing)

Marsikomu se bo takšno gledanje zdelo nelogično in nesprejemljivo za naše sedanje razmere. A ga je vseeno zanimivo upoštevati kot informacijo o nekem eksperimentalnem načinu reševanja stanovanjske problematike.

KAJ ŽELIMO Povedati

Vsakdo rabi stanovanje, dobi ga le s težavo.
Kakšna je prioritetna lista potrošniških artiklov, ki so potrebni za človeka obstoju:

Hrana, obleka, stanovanje, luksuz.
Kako nam je uspelo odpraviti lakoto? Kako nam je uspelo odpraviti pomanjkanje oblek? Podobno bi lahko napravili s stanovanji. Ena rešitev je, da spremenimo kvaliteto stanovanja na slabše. Drug način pa je, da ustvarimo višek (inflacijo) stanovanj. In v tem se mogoče skriva rešitev.

Stanovanje ni le nekaj sob v bloku ali privatna hiša z garažo. Okoli nas se skriva ogromno možnosti, ki pa jih zaradi osebne ali družbene ozkosti ne znamo in nečemo izkoristiti.

KAJ PREDLAGAMO

(...)
Določeni predeli v mestu se čedalje bolj starajo glede na strukturo svojih prebivalcev. Novi stanovalci, ki bi se naselili na podstrešjih, bi lahko pomenili začetek revitalizacije takšnih področij, saj bi bilo ustvarjeni pogoji za hitrejši razvoj terciarnih in kvartarnih dejavnosti. V teh stanovanjih bi se naselili predvsem mlajši ljudje, ki danes le z največjo težavo dobijo novo stanovanje v mestu (prisiljeni so ali v gradnjo individualne hiše nekje v okolici mesta ali pa v visoko investicijo za novo stanovanje v kakšni od novih stanovanjskih sosesk, ki pa spet nimajo organske povezave s tradicionalnim mestnim središčem). To bi imelo večstranski učinek: narasla bi atraktivnost določenih mestnih predelov, ki že imajo tradicijo, nimajo pa v sebi nič novega. Nepotrebno je omenjati še socialno, politično, ekonomsko in tehnično korist, ki bi jo pridobili z aktivizacijo neizkoriščenih prostorov v stanovanjske površine.

Dosedanje izkušnje kažejo, da znašajo stroški opremljanja podstrehe (gradbena, zaključna in instalacijska dela) cca 1500 ND/m². Komponenta, ki pri opremljanju podstrešnih površin odpade, so stroški za nakup zemljišča in stroški komunalnega opremljanja zemljišča. Ti stroški znašajo pri novogradnjah v povprečju dodatnih 1500 ND/m². Razmere v celoti je torej 1500 + cca 3500 ND v korist cenejših podstrešnih stanovanj. Realni stroški za podstrešno stanovanje bi nekoliko narasli v primeru, če bi neopremljeno podstrešno površino interesentom prodajali in bi s tako pridobljenim kapitalom financirali stroške vzdrževanja in zamenjave dolgotrajnih elementov v zgradbi ter morebitne nove investicije.

PREDLOG ZA IZVEDBO S STALIŠČA ORGANIZIRANJA

Prva faza:
Sprostitev podstrešij:
– z morebitnimi zakonskimi spremembami doseči ukinitve pravice veta hišnih svetov v stanovanjskih hišah z najemniškimi stanovanji
– obravnavo podstrešne površine nad večstanovanjskimi hišami kot javno
– s povečanjem prispevka za uporabo mestnega zemljišča za neizrabljene podstrešne površine nad večstanovanjskimi hišami.

Druga faza:
Izdelava valorizacije podstrešnih kapacitet za posamezna področja v Ljubljani:
– najprej najemna stanovanja
– nato še lastniška stanovanja
– končno družbeni objekti

Tretja faza:
Izbor interesentov za stanovanja na podstrešjih na podlagi ponudb delovnim organizacijam ali prek natečajev.
Interesenti za stanovanja na podstrešjih se organizirajo v stanovanjske skupnosti, ki odkupijo posamezna področja podstrešij, za katere potem projektivno organizacije izdelajo projekte za preureditev v stanovanja.

Četrta faza:
Posamezni interesenti ali pa skupnost kot celota začne z gradnjo stanovanj. Stanovanja bi lahko gradili etapno ob določitih, da je stanovanje vseljivo ob določenem minimalnem standardu (preprečevanje nevarnosti socialnih problemov) ter določitih, da se mora gradnja izvajati po predhodno izdelanemu projektu. Določeni bi bil tudi rok dokončne dograditve stanovanj. S tem bi preprečili blokiranje uporabnih površin. V nasprotnem primeru bi stanovanjska skupnost po preteku roka odkupila še neizrabljeno površino in jo prodala naprej.
Ob odselitvi bi bil stanovalc pogodbeno vezan prodati stanovanje stanovanjski skupnosti, kar bi onemogočilo možnost preprodavanja podstrešnih stanovanj in špekulacije s tem v zvezi.

(...)
Poleg brošure, iz katere so ponatisnjeni zgornji izvlečki (Predlog za izrabo neizkoriščenih podstrešij za stanovanja; Ljubljana, februar 1972) – izpustili smo njen zadnji, skoraj izključno strokovni del, v katerem se avtorji ukvarjajo predvsem z gradbeno realizacijo projekta, je skupina analizirala tudi ožji ljubljanski center, da bi ugotovila dejansko stanje podstrešij. Na zemljevidih so ocenjene približne kapacitete uporabnih površin hiš s podstrehami v Centru (ob standardu 23m² na stanovalca: stanovanjski prostor za kakih 1500 ljudi), opredelile hiš s podstrehi mi glede na dejavnost, ki v njih je (stanovanjske in upravne zgradbe), ocenitev kvalitete podstrešja glede na starost stavb, ocenitev kvalitete dostopa na podstrešje in ocenitev razpoložljivega prostora na podstrešjih glede na naklon strehe.
izbral pz

DISKUSIJAM O TRIBUNI NA ROB (3)

Pasivnost in aktivnost

V prejšnjih sestavkih smo posameznim interesom zaprtih organov, forumov in skupin pripisali skupne značilnosti in jih postavili nasproti interesom subjektivnega faktorja, tj. interesom množice oz. članstva, ki so se posebej aktivirali okoli problema Tribune. Interes subjektivnega faktorja se kaže v množici stališč članstva, ki niso v medsebojnem izključujočem odnosu (vendar lahko nasprotujočem). Množičnost jim daje težo in moralno osnovo, ker izhaja iz članstva, ki je v tem primeru nosilec legitimnosti odločanja v problemu Tribune.

Medtem ko zahteve za administrativne ukrepe izhajajo iz zaprtih forumov in organov (in se jim je mogoče učinkovito upreti) in nimajo legitimnosti, temveč jih lahko uveljavijo samo z prisilo (finančno, sodno itn.), se zahtevam članstva ni mogoče upreti, ker članstvo lahko stopi v akcijo, in s tem ožji forumi ali skupine izgubljajo moralno pravico še naprej vztrajati pri svojem. V našem primeru je Tribuna morala upoštevati interes članstva. Tako se skupni interes ne kaže v enem samem občem in konkretnem interesu, temveč v množici interesov, v zahtevi, na jti izhod iz situacije, da bo problem razrešen, presežen.

Tu je važno omeniti, da je proces samodejavnosti članstva sprožila „zunanja“ sila: trajna kritika in konfrontacija študentskih akcij in uni verze s strani nekaterih organov Zveze borcev, občinskega komiteja Vič—Rudnik in Bežigrad. Taka konfrontacija morda pospešuje razvoj („negativen moment zgodovine“), toda ne v konsekvantni izpeljavi svojih zahtev, ki so bile mišljene izključno administrativno in ki so družbeno škodljive zaradi vpliva, aspiracij in moči teh organov. Škodljive tudi zato, ker izhajajo s pozicije moči in trde roke in ustvarjajo zmedo, paralizirajo članstvo, ki se v tak boj ne more enakopravno vključevati, nit i ne more pričakovati, da bi lahko kakorkoli vplivalo na odločitve. Dejanski vzroki takega vpliva od zunaj in ostre konfrontacije so globlji in so drugače.

Skušal bom orisati, v čem so — kljub vsem skupnim značilnostim z aprtih struktur — temeljne razlike med komiteji Vič—Rudnik in Bežigrad na eni strani in uredništvom, aktivom ZKS in svetom Tribune na drugi strani. Značilno je, tako za situacijo na univerzi, kjer je približno 1500—2000 članov ZKS in 12—13.000 študentov ter profesorjev, kot za situacijo v obeh občinah, kjer je nekaj desetstisoč članov ZKS in okrog 100.000 občanov,

stanje pasivnosti članstva in zelo aktivnih forumov.

Komitej Vič—Rudnik se pritožuje CK ZKS, da v nekaterih primerih na univerzi gre že skoraj za delovanje frakcije, ki je uzurpirala svoj položaj in „samozvano nastopa v imenu študentov“. Na sestanku OO ZKS na FF se tov. Zdravec sprašuje: „Tribuna je glasilo študentov, ki jih je 12.000, sodeluje pa jih morda 20. Ali je to načelna zaprtost, ali je to neka elita?“ Ob splošni pasivnosti članstva na univerzi, še posebej pasivnosti študentov, forum, ki je aktiven, uzurpirajo položaj, predstavlja elitu, peščico ljudi itn. Študentje pravne fakultete (sekretariat ZKS) ugotavljajo, da je to „posledica pomanjkljive organizacije dela, kar si razlagamo tudi z neaktivnostjo študentov, indiferentnostjo partijskih organizacij na univerzi (zlasti v smislu obojestranskega sodelovanja). Pri tem ostaja Tribuna še vedno osamljena in zaradi izpostavljenega položaja pred širšo slovensko javnostjo podvržena kritiziranju, pod čimer si predstavljamo pomanjkanje poslušnosti za politično stvarnost študentskega gibanja.“

Podobno neaktivnost, kot je pri študentih in članih ZKS na univerzi, zasledujemo tudi med člani ZKS zunaj univerze, na terenu občin Vič—Rudnik in Bežigrad. Vendar pa za aktivnost teh partijskih forumov ne moremo reči, da uzurpirajo svoj položaj ali da predstavljajo elitu itn. Aktivnost in masovno življenje članstva v osnovnih organizacijah in aktivnih ZKS ni zahtevano. Naša partija je nekaj let po osvoboditvi opustila „metodo samodejavnosti“ množic oz. delavskega razreda in se opredelila za metodo „diktiranja revolucionarnim procesom“ (Bilandžič). Ta poteza je bila takrat neobhodna zaradi pritiskov in nevarnosti vojne. Namesto aktivnosti množic se sedaj zahtevana aktivnost članov v vseh tistih organih in na mestih, kjer so tudi drugače (delovno) angažirani. Zastavlja se vprašanje, zakaj so člani komiteja ZKS Vič—Rudnik in Bežigrad ukrepali prek svojih partijskih forumov, zakaj se niso posluževali običajnega načina delovanja prek tistih organov, kjer so tudi drugače angažirani?

Nasprotno pa je pri študentih. Študentska organizacije je organizirana na principu skupnosti (Skupnosti študentov LVZ), kjer je za metod odlovanja sprejet princip samodejavnosti študentov na fakultetah, v odborih, svetih in drugih institucionaliziranih organih ter akcijskih odborih. Ta metoda predpostavlja visoko stopnjo aktivnosti članstva in aktivnosti vodstev in forumov, torej obliko gibanja oz. neposredne participacije.

Ta način organiziranja in metoda delovanja je v popolnem nasprotju z tistim v partiji. Ni čudno torej, da so omenjeni komiteji najbolj občutljivi za tiste akcije in institucije študentov, ki so v smislu gibanja dokaj učinkovite.

Vendar o kaki visoki učinkovitosti gibanja ljubljanskih študentov ne moremo govoriti. To je tista tragična dimenzija gibanja, ki skoraj zaka-

nito niha med nizko učinkovitostjo in med velikimi sprostivami ustvarja njih sil. Prav do te sprostitve na širšem družbenem področju ne more priti, ker se bojimo da bi prišlo do nepredvidenih in nepričakovanih gibanj socialnih sil.

Uredništvo Tribune je bilo središče študentskega gibanja, ni pa bilo meso in kri gibanja. Na skupščini študentov letos je bilo postavljeno vprašanje o razmerju med študentskim gibanjem in Tribuno. Mnogi so menili, verjetno tudi znotraj uredništva, da je Tribuna edini nosilec gibanja. Resnica pa je, da gibanja ni, vsaj v njegovi obliki neposredne participacije študentov v akcijah in v odločitvah ne, sicer bi ne toliko govorili o pasivnosti študentov. Če pa ga ni, ne more biti niti na Tribuni. Tribuna je z drugimi študentskimi forumi vred le institucija študentske organizacije. Idealni model gibanja je, ko prevladuje gibanje nad lastnimi institucijami. To je bil lani primer z akcijskimi odbori kot oblikami gibanja. Nasprotno pa pomeni institucionalizacija gibanja prevlado institucij. To je primer, ko gibanje žre svoje otroke. In najbrž se je to dogajalo tudi v našem primeru. Ko je Tribuna, z drugimi študentskimi institucijami vred, požrla gibanje

taras kermauner

PRIJAZNE, UDOMAČENE HALUCINACIJE

Najmlajšemu pesniškemu rodu na Slovenskem je najtežje premagati tisto poezijo, iz katere izhajajo in ki pomeni danes najbolj skrajno, a hkrati najbolj dognano mejo inovativnosti slovenskega pesništva; to pa brez dvoma poezija Francija Zagorčnika, Tomaža Salamuna in Iztoka Geistra Planine. Moč najmlajšega rodu je e meriti po tem, koliko je kdo zmožen izviti se iz pesniške metode le-teh. Mislim, da se je poleg Jesiha in Hanžka to najbolj posrečilo Ivu Svetini, čigar prva — pravkar izšla — pesniška zbirka *Plovi na jagodi pupa magnolija do zlatih vladnih palač (Obzorja — Znamenja — 1971)* pomeni presenetljivo novo podobo sodobnega slovenskega pesništva, privlačno, zanimivo, močno, odlično. Zagotavlja nam, da se pesniški „razvoj“ ne ustavlja in da se z mero znova srečamo s še ne videnim in vnaprej ne predstavljamim. Svetina se je namah ostro zapisal v slovensko literaturo — in skeptiki, ki so v skrbeh za slovensko književnost potenco, si bojo, če so se pripravili odgovoriti svoji pristransko sti, lahko globoko oddahnili.

Ta pretanjeno ironična, večkrat posrečene komične učinke zbujujoča, celo kratkočasna (kar ji štejem še posebej v dobro ob prevladi „filozofije“ v današnji slovenski poeziji), zlahka berljiva poezija (nekoliko sorodna Ruplovi ali Švabičevi prozi), ki je razdeljena skoraj v „zgodbi“ in ki nekatere prozne postopke virtuozno, domiselno porablja za pristne lirске učinke, razodeva izjemno bogat svet specifično slikarskega, vizualnega talenta. Kot da je konec s slovensko revščino, ki nam je bila v glavnem skoraj ves čas našega obstoja moralni ideal. V tem neizčrpnem, neomenjenem krezovskem bogastvu podob in besednih kombinacij, se da — j e treba — kraljevsko uživati. Bravci s predpisano dieto in skumrano zavistjo naj s e lektiri Svetinove zbirke rajši odrečejo, te holandsko preobložene mize — bogat o založene tudi z zelo svobodno seksualnostjo ne bojo mogli prebaviti, prehitro si bojo zaželeli za pod zob kuntnerjevskega, v določenih trenutkih seveda prav zdr avilnega osata.

Prebiramo halucinanten, kot v drogiranem stanju vzrasel svet, ki pa je zapisan skrajno mirno, „klasično“, opisno, z „objektivističnim“ ritmom predajajoče se (medtem ko Salamun, ki mu moramo prav tako priznati nadarjenost za bogastvo, galopira v sveti strasti svežih prividov govorniško vidčevske neugnanosti), kar je v premišljenem in fasciniranjem nasprotju z „noro“ vsebino; dosežen je nekakšen daljovski surrealističen brez grozljivosti, humoren in blagodejen. „Razkroj“ sveta, ki grozi zaradi raznorodnosti motivov, teh je nešteto, in zaradi fantastično „absurdne“ metaforike, je zadržan in obvladan; sklopi podob ne delujejo razkrojeno (k ot recimo pri Matjažu Kocbeku), temveč zbrano, trdno, speto, harmonizirajoče, „romansersko“. V prvem planu je *le p o t a*, zveza fotografsko naturalističnih detailov in halucinogenih celot. Metaforika, ki je uporabljena — a vse, ki je v knji gi, je metafora —, je selektivna, enotnega tipa — sloga —; s kar najrazličnejših plati, s pisanimi in neverjetnimi — izmišljenimi, fantazijskimi, čudežnimi — zgodba mi in stavki, ki navidez nimajo nobene „normalne“, „zdravorazumne“ zveze, ko mpliciran, večplasten, mnogoobličien gobelin.

Knjigo odlikuje jezikovna svežina. Razsipen besednjak kaže na kar neverjetno razširitev poetičnega besedišča; ves — jezikovni — svet je postal naenkrat vznemirljiv o poetičen. Gre za osvojitev nove celine za poezijo; prozaičnost) je pregnana v neobstoj, ves svet je lep. Pesnik ga je znal nanovo skonstruirati — zapisati — zato je naše branje osvežujoča kopel.

Bilo pa bi seveda zama, če bi v tej knjigi iskali kako življenjsko Poslanico ali Nauk (Idejo). Tudi predelano in premišljeno življenjsko — eksencialno — skušnjo bi zama pričakovali. Beremo čisto poezijo — njega dni bi se ji rekalo larpurl artizem. To je avtonomna umetnost, brez zveze z idejami Naroda, Boga, Človeka, Družbe, Morale, Modrosti, zgodovinske, Akcije. Če bi hoteli to poezijo literarno-zgodovinsko opredeliti in klasificirati (kar je poleg drugega tudi naša naloga, pa n aj s tem pesmi še tako muzealiziramo, seveda zama), bi ji rekli reizen ljudistične ga tipa. Avtor sicer ves čas govori o sebi, vendar — na nivoju pomenske strukture in ne produkcije pesmi — ta lirčni subjekt nič ne totalizira, osmišlja, razlaga, ure ja, nič ne ravna v izpovedno žarišče, pesniško-jezikovni svet ni sredstvo ničemu, avtor, kakor v njem nastopa, je le enakopravni del med neštetiimi drugimi prvina mi, njegova — funkcionalna — prednost je le v tem, da „navidez“ popisuje svojo „skušnjo“, „življenje“, oboje pa je dejansko popolnoma fiktivno. Avtor je sicer i zjemno mnogo navzoč, a to je le tehnika in perspektivna prevara. Narcizem te p ezije je slepilo. Avtor sam je pripomoček, s katerim se vznemirljivo, paradoksko, čarovniško — igra z dvojnim dnom — razkriva povsem samobitni svet. Človeka k ot tradicionalno humanistične kategorije (Duše, Srca, Trpljenja, Ljubezni, Načrt a, Smisla, Poti, Dileme, Odločitve, Groze, Podaništva, Vere, Moči itn.) ni. So le nenehna jezikovno metaforična dogajanja, ki pa ne vodijo „nikamor“, v noben ci lj. Oziroma v enega samega: k čim bolj vsestranskemu orisu eksaktno-prijazne ig rive dinamike mnogoterega sveta - jezika - psihedelične domišljije.

Svetinova knjiga dokazuje neizčrpnost in trdoživost našega jezikovno-umetniškega prebivanja.

O Georgu Jacksonu, ubitem črnem revolucionarju, je Tribuna že pisala (št. 2,1971). Tokrat, v seriji prevodov o naprednih gibanjih po svetu, objavljamo še dva teksta iz njegove knjige *Prison letters of George Jackson — Soledad Brother*. To sta pismi Angeli Davis, ki razkrivata Georgea — revolucionarja in Georgea — človeka, črnca, ki je zaprt zaradi svojih idej že deseto leto. Oblast ljudstvu!

The Prison Letters of George Jackson

21. maja 1970

Draga Angela,

VES ČAS mislim NATE. Rad mislim nate, daješ mi možnost za prvih nekaj zares globoko občutenih, širokih smehljajev. In moral sem povečati število svojih sklec za polovico več na dan. To me bo utrdilo. Ta kontakt je bil na sto načinov dober zame.

Toda potem se vrnejo moje misli k tvojim sovražnikom. To so, seveda, tudi moji sovražniki, toda če mislim na njih kot na tvoje sovražnike, to v meni prebuja dišanje; vse tiste temne, grozne zadeve, ki jih imam skrite v jami, čakamaste, k repljaste, v oklepju postanejo precej bolj grozne, kadar si vpletena ti. Že več let iščem in razvijam te zadeve. Brž ko boš izolirala, identificirala in prešla svoje sovražnike, bom na njih spustil moje pošasti. In obljubljam ti, da tokrat ne boš razočarana, ljuba sestra. Tokrat ne bo nič zadrževano... Tvoje sovražnike bom naredil bolj ponižne in bolj modre ljudi.

Jon je mlad brat, samo nekoliko je zadržan, toda pameten je in lojalen... V tistih nevarnih letih je, ko zmeda pošlje brate ali v grob ali pa v ječo. Je v nekoli boljše situaciji, kot sem bil jaz in večina bratov njegovih let. Hitro se uči in z na razlikovati realno od navideznega, če si kdo vzame čas, da mu zadevo predstavi. Naroči bratom, naj nikoli ne omenjajo njegovih zelenih oči in tona njegove k ože. Kar se tega tiče je zelo občutljiv in samo udaril bi ali se odmaknil. Razumeš? Sama veš, da se nas precej sploh ne briga za pravičen odnos do drugih. Zadnji h nekaj let je imel precej težav zaradi tega. Ni prav. Lojalen in lep črn možki-otr ok je. Ljubim ga.

Vedno večje sranje nastaja. Šest v Georgiji, dva v Jacksonu, čeladarni, protid emonstracije, podobno kot Nemčija v 30-tih letih. Ta stvar v Georgiji in tista v J acksonu sta bili strelji v nepremično tarčo. Vse preveč z lahkoto umiramo. Vsak od teh bratov ima očete, krvne brate, sestre in mame. S gotovostjo lahko predvi devamo, da ne bomo dobili nobenega pozitivnega odgovora, nobenega zob-za-zob maščevanja. Nekaj zelo slabega je šlo čez nas. Tako smo se privadili na dejstvo, da nas pobijajo, da teg anihče več ne jemlje resno. Otopeli smo in postali imuni za bolečine. Charles Evers in ves svet točno ve, kdo je ubil Medgarja Eversa, mor ilec pa še vedno hodi po cestah...

Mogoče ne bi smel imeti ljudi, kot je Whitney Young, za nič drugega kot za s ovražnike, toda sranje, ki ga mečejo naokoli, le pade na katerega izmed nas in si tuacija je treba slejkoprej izenačiti. Sedaj je odločno izjavil, da bi se morali obor ožiti, toda edino za obrambne namene. Potem pa sam sebi nasprotuje, ko trdi, d a bi naša oborožitev pomenila samomor. Z njegovimi besedami: „konzerva proti tanku“. Kako naj se nekdo brani pred napadalcem, ne da bi šel na neki točki tu di v protinapad — predvsem, kadar so orožje puške!

V črnih njegovega tipa je element strahopetnosti, velike nevednosti in mog oče celo izdajstva. In sirinjam se z Eldridgom in Malcolmom, da MI NE branim enotnosti, kadar se vzdržimo napada na njih. Pravzaprav je res ravno narobe. Ni koli ne bomo mogli biti enotni, dokler bodo ti idioti med nami, ki samo mešajo in strašijo ljudi. Nihče ne more več misliti, da je zahodnjaško mehanizirano vojs kovanje absolutno, vsaj ne po izkušnjah tretjega sveta po II. svetovni vojni. Fran cozi so v Alžiru imeli tanke, Amerikanci so jih imeli na Kubi. Vse, mislim vsako finto in vsak izum v preročniku zahodnjaškega orožja, so že vrgli na Vietkong, o ni pa so vse vrgli nazaj, skrivljeno in uničeno; in napisali so knjige in knjižice, ki nas učijo, kako storiti enako. Jasno je, da je borba navsezadnje odvisna od ljudi, ne od izumov. Tako moram zaključiti, da so tisti, ki stojijo med nami in prasci, ki varujejo trg, strahopetneži ali pa izdajalci. Verjetno oboje...

En način, kako odkriti izdajalca, je ta, da spoznaš njegov odnos do sovražnik ov naših SOVRAŽNIKOV. Young in vsi ti psi z repi med nogami, napadajo belo levico. Young je napadal Chicago Seven in druge belce z leve, ki nam želijo po magati uničiti fašizem. Tako je napadel tudi LeRoi Jonesa na nacionalni TV, sku paj z Anthonyjem Imperialom, belim rasističnim Ku-Klux- Klanarjem in skupa j z veliko visokimi policijskimi funkcionarji. No, in kaj se dogaja v tipu, ki pravi, da je za nas, ne pa proti vladi? Ali pa v tistem, ki pravi, da je za nas in proti VS EM belcem — razen proti tistim, ki ga lahko suvajo v rit? Veliko strahope tnosti in izdajalstva in zmede je tukaj. Črna buržoazija (psevdo-buržoazija), desničarski duhovniki in bojeviti oportunisti so nas zapustili v stis ki, nas spravili v impotentnost. Kako smešni se moramo zdeti drugemu črnemu svet u, ko prosjčimo vlado, naj naredi preiskavo v svojih lastnih varnostnih organih. Ali niso med nami divje streljaški prasci, ki naj branijo lastniške pravice oseb, ki so formirale vlado? Deset let že sedim tukaj in opazujem, kako nastaja to sranje. Zmeraj isti črnici. Siguren sem, da je namerno. Niso z nami, saj razumeš. Izkušnj e, poskusi in zmote bi jih že spremenile, če bi bili. Za koga črncet defa, koga ljub i, ko po prašičje zavohi? Prisilil bi nas v borbo, kjer bi bili v manjšini 1 proti 14 lče štejemo črnca, ki bi se borili z za drugo stran v rasistični vojni. Vojna proti prascu je že zopet nekā mistifikacija, če ne celo DIREKTNA poteza fašistov. N E VEM, nimam se za jasnovidca, ne morem razbrati VSEH misli, in poznam nek aj belcev, ki jih ne bi imel za sovražnike, toda če bi že bili VSI belci moji sovražn iki, ali bi imelo smisel, da se borim proti vsem naenkrat? Nepremišljena obtožba bele rase ni storila drugega, kot da nas je zbegala in nas napolnila s predsodki. T eorija, da so belci takoj sovražniki in vsi črnici bratje (kar jih naredi lojalne), je s mešna in kaže na len um lče sodimo mlo, kajti lahko bi šlo za fašistično zaroto). Ta teorija pa ne razloži črnega prasca; šest jih je bilo ob umoru Hampton-Clark. Ne razloži tudi črnih padalcev (še bolj prašičjih), ki so zadušili veliki detroitski upor, in ne razloži psevdo-buržoazije, ki je prisotna po vseh dvoranah vlade, in ki dela za nadvlado belih, za fašizem in kapitalizem. To pušča povprečnega brat a popolnoma zmedenega. V Detroitu niso točno vedeli kaj storiti, ko so naleteli na črne padalce. Tako šokirani so bili, ko so videli tiste črne norce streljati na nj ih, da verjetno ne bodo nikoli več hoteli poslušati črnega glasu, ne glede na to, k aj govori.

Če bi bil na svobodi in bi hotel zrevolucionirati črno skupnost tako, da bi jo v čim krajšem času pripravil za prve bojne vrste v PROTI-ESTABLISHMENT vojni, bi začel takole: 1. Dobil bi nekaj denarja, ne glede na to, kako. 2. Na tih e m, brez trohice političnosti, bi odprl za kamuflažo toliko športnih strelišč za str eljanje s puškami in pištolami, kolikor bi dobil prostora v črni skupnosti in okoli nje. Tu bi pobiral vstopnino in delal veliko reklame. 3. Takoj zraven bi na tihem, brez trohice političnosti, odprl šole, ki bi se ukvarjale z umetnostjo vojskovanja, uradno kot projekt skupnosti, s katerim bi držali otroke stran od uic. Resnični namen, seveda, bi bil vcepiti idejo „napada kot obrambe“, ki smo jo nekje na po ti izgubili. 4. Poleg teh dveh ravnokar omenjenih špekulacij, bi si nabavil stroje z a tisk ali kopiranje, in bi s tem dosegel to, da bi bilo glavne točke mestnega gver ilskega boja, protitankovskega boja in revolucionarne kulture tako lahko dobiti, da bi bile tako pri roki, kot kozarec vode.

Sedaj bi torej bila ravnokar omenjena aktivnost poleg težkega in resno potre bnega revolucionarnega dela, o katerem sva govorila danes zjutraj, in poleg tistih zadev, ki so v tekstih, ki jih omenjam v mojem zadnjem pismu.

Ne smemo čakati, da bodo vsi pogoji ustrezni za začetek revolucije, same sil e revolucije bodo naredile pogoje ustrezne. Če je rekel nekaj takega. Piši mi in bodi direktna.

Oblast ljudem!

Ljubim te, mala sestra.

George.

4. junija 1970

Najdražja Angela,

to je že peto od teh (na legalnem papirju). Upam, da te bo kmalu doseglo... Zelo neohrabrujoče. Toda nikoli ne bom nehal poskušati.

Vsi ti bratje, tu z mano, te ljubijo. Pravzaprav, vsak črncet, s katerim sem govo ril o tebi in ki je imel svoje mnenje, se popolnoma strinja z menoj, kar se tiče te be...

Neka zadeva v zvezi s tem me precej muči. Ali veš (sigurno veš), da tajna pol icija (C.I.A. idr.) napne vse moči, da pobije in s tem utiša vsako učinkovito črn o osebo v trenutku, ko ta poskuša razložiti črnemu getu, da so naši problemi zg odovinsko in strateško povezani s problemi vseh koloniziranih ljudi. To pomeni, da za TEOJ zelo natančno oprezajo. Skrbi me. Če bi se ti kaj zgodilo, sploh ne bi mogel razumeti.

Sploh ni naključje, da sta Malcolm X in M.L. King umrli prav TAKRAT, ko s ta Malcolm X je ravno nekaj dosegel. Resno verjamem, da so vseskozi vedeli, tod a resnico so zadrževali in jo pokazali na tak način, da bi večino prizadela samo situacijsko, ne da bi jo poškodevala s strelji iz pušk. Spominjaš se, katere besede so bile na njegovih ustnicah, ko je umrl. Vietnam in ekonomija, politična ekono mija. Profesionalni morilci bi ga lahko že veliko prej ubili. Pustili so Malcolma, d a je vrsto let besnel zaradi muslimanskega nacionalizma, ker so vedeli, da je to l e prazen delata, toda v sekundi, ko je le stopil na trdna tla, so ga ubili. Preveč z la hkoto umiramo. Preveč z lahkoto odpuščamo in pozabljamo.

Nežni in občutljivi ljudje smo, ali nismo. Dobri komunisti bomo, če se bo za nas kdo pogodil s fašisti.

To je bilo nekoliko grenko. Ne smeš se ozirati za zadeve kot to. Več vere v n ašo odpornost imam, kot je to zame zdravo.

Če je to, kar sem rekel o M.L. Kingu res, in napisal bom, kot da je res, je bil zares na naši strani (na strani milijonov pravičnih), potem lahko uporabimo njeg ov lik. Mislim, lahko se sklicujemo nanj, in uporabljamo njegove izjave in njegov lik, ... da utrdimo našega. In Malcolma tudi lahko „reformiramo“.

Te zadeve sedaj vključujem v mojo stvar, uporabi bi lahko vse, kar imaš in ka r lahko dobiš, kar vsebuje Kingove javne izjave ali komentarje znanim ljudem. M imogredje jih bom vtaknil noter, kot da je splošno znano, da je bil King maolist.

Zares upam, da razumeš, sestra, in pohiti. Kazalec za ure teče, kot da bi bil s ekundni. Vseeno mi je. Moj credo je zgrabiti prasca za čekane in ga jahati, dokle r mu ne zlomim vratu. Toda če mu naključni razplet okoliščin da, da on prevla da nad menoj — zopet — potem hočem imeti pripravljeno natančno izdelano raz lago. Hočem, da nekaj ostane, kar bo mučilo njegovo rit, kar ga bo preganjalo, i n ga bo spravilo do tega, da bo zelo jasno vedel, da si je nakopal na glavo črnčev o globoko nenaklonjenost. Potrebujem nekaj dejstev in osebnosti, s katerimi bo m obkrel to strast — VZTRAJAJ, kjer moraš, toda pripravi jih do tega, da bodo sodelovali.

Pred eno uro, morda uro in pol, so ugasnili luči. Tričetr na eno ponoči je 5. junija, in ljubim te še enkrat toliko, kot sem te včeraj. Pomnoži se, in pomnožen o se spet pomnoži. Da to pišem, uporabljam luč, ki gori ponoči pred mojo celic o. Nikoli ne boš mogla tega brati. Zaobljubljam si, da se ne bom nikoli sprostil. N ikoli se ne bom sprjaznil s tem svetom, vse dokler imajo sovražniki samo-odloči tve svet v svojih rokah. Nikoli ne boš mogla brati tega, in jaz se te ne bom mogel nikoli dotakniti, toda vendarle se počutim boljše, kot sem se precej let nazaj. Ti veš, da živim, in upam, da si na neki način spoznala, da te globoko ljubim in da bi se te nežno, toplo in strastno dotaknil, če bi mogel, če moji sovražniki TREN UTNO ne bi bili močnejši. Tu končujem, delal bom nekaj fizičnega, sklece, stoj o na prstih, nekaj tihega in napornega.

Z ljubeznijo

George



Skoraj neumno bi bilo k pričujočim zapisom pisati kakršenkoli komentar. Saj zadostno govorijo sami; otroško — kako sicer?!

Šolarji osnovne šole (2 razred) iz Velikih Lašč so za oddajo Radia Študent z naslovom „Sibirija“ odgovarjali na vprašanja o politiki, politiki, študentih. Njihovi odgovori so hkrati otroško lepi in kruto realni. Objavljamo jih v premislek, vsem ki grade naš socializem za „bodoče generacije“ in „naše sinove in hčere“. Ti pa nam rasejo pred nosom in mi gledamo čeznje...

- Kaj je politika?
- Politika je zanimanje za druge države po svetu.
- In kdo je politik?
- Politik je tisti, ki govori o tem.
- Ali ti kdaj govoriš o politiki?
- Me ne zanima.
- Torej nisi politik?
- Ne.
- Kaj pa te zanima?
- Zgodovina.
- Saj mora tudi politika zanimati zgodovina, mora poznati zgodovino!
- Ja, ampak ne toliko.
- Kako pa, koliko?
- V neki meri.
- V kakšni meri?
- Da ni preveč vsega tega.
- Česa, vsega tega?
- Kar govorijo.
- *****
- Katerega politika poznaš, jugoslovanskega?
- Jaz najbolj poznam Francija Trebča.
- Koga?
- Francija Trebča!
- Kdo pa je to?
- Ne vem, slišal sem zanj, velikokrat.
- Kje pa si slišal?
- Po radiu!
- *****
- Kaj pa je politik? Kdo je to, politik?
- Politik je šolar, ki se zanima za politiko, za zunanje zadeve.
- Ali se ti kaj zanimaš za politiko?
- Ja, tako, bolj mladinsko.
- Ali je tovariš Tito tudi politik?
- Po moje bi bil.
- A, bi bil! Zakaj pa misliš tako — po tvoje bi bil? Ali misliš, da bi drugi rekli, da ni politik?
- Ja, morda bi že rekli, samo jaz si že mislim, da je!
- *****
- Ali sovražiš vojne?
- Ja, vojne zelo sovražim.
- Kaj pa praviš o vojni v Vietnamu?
- Tam pa malo pregrdo delajo z njimi.
- A grdo?
- Ja.
- Ali misliš, da samo v Vietnamu?
- Ne, delajo tudi drugje.
- Kje drugje?
- Ja, v drugih vojnah.
- V katerih vojnah?
- Kjer so vojne
- *****
- Katera stvar pa te najbolj razjezi?
- Najbolj me razjezi, če so kje stavke.
- In kje so kakšne stavke? Ali so v Jugoslaviji?
- Ja, sedaj jih ni.
- Kdaj pa so bile?
- Tega pa ne vem.
- Ne veš?
- Ne.
- Kaj pa je prekinitev dela?
- Prekinitev dela je to, da delavci nočejo več delati, ker niso zadovoljni z zaslužkom.
- Ali je to stavka?
- Ja.
- Kakšna pa je razlika med stavko in prekinitvijo dela? Ali so v Jugoslaviji prekinitev dela?
- Ja, včasih so.
- Kdaj?
- Tega ne bi znal povedati.
- *****

- Kaj je politika?
- Politika je pojem, ko imajo države svoje notranjosti, to se pravi, ko govorijo politiki med seboj, republiški in državni, tako da se pogovarjajo, kako bi na primer delovale države med seboj in republike, po tem o raznih pravilih, ...
- Kateri pa je najboljši politik v Jugoslaviji?
- Jaz bi rekel, če bi ga lahko imenoval, tovariš Tito.
- Zakaj pa misliš, da ga ne moreš imenovati?
- Ja no, ne vem, če je glih politik.

- Kaj misliš o študentih?
- To so ljudje, ki si hočejo v življenju dokopati višji poklic.
- Ali so to ambiciozni ljudje?
- Ne vem, kaj to pomeni.
- To, da imaš neki cilj in da ga hočeš na vsak način doseči in se potem uveljaviti.
- Ja, nekateri so, nekateri pa niso.
- Zakaj pa misliš, da nekateri niso? Zakaj pa so potem študenti?
- Zato, ker jih včasih tudi starši prisilijo, da morajo študirati.

- Kaj misliš o študentih?
- To so ljudje, ki so zelo nadarjeni in jih veseli ta poklic.
- Misliš, da imajo vsi študenti enake poglede na svet?
- Ne, vsak ima drugačne.
- Kakšen je tvoj pogled na svet? Si pesimist, optimist, črno gledaš, svetlo gledaš?
- Ne bi vedela...

- Kaj misliš o študentih?
- Ja študenti se izobražujejo, veseli jih ta poklic...
- Si kaj slišal o ljubljanskih študentih?
- Ja, nekaj sem...
- Kaj pa?
- Enkrat so bili študentski nemiri...
- In kaj je bilo?
- Študentje so zahtevali, da bi bilo kaj boljšega...
- Pa so kaj dosegli?
- ...

- Si kaj slišal, da je bilo narobe med študenti v Ljubljani?
- Ja sem.
- Pa veš, kaj je bilo?
- Ne.
- Te ni zanimalo?
- Ne.
- Zakaj pa te ni zanimalo?
- Me ni zanimalo.
- Kaj pa te zanima?
- Literatura!
- Katere knjige pa?
- Cankarjeve...
- Še kaj?
- Pustolovščine.
- Še kaj, morda pesniki?
- Prešeren.
- Pa kakšnega sodobnega poznaš?
- Mateja Bora.
- Kaj pa poznaš njegovega?
- Matej Bor je pisal predvsem partizanske pesmi.
- Poznaš kakšnega mladelega pesnika? Študenta?
- Ne.

- Kaj veš o študentih? Ljubljanskih.
- Ja, študenti lahko povzročijo marsikaj v državi, lahko stavkajo ali kaj podobnega.
- In kaj je to, zakaj študentje to delajo? Je to pozitivno, negativno? Prav ali narobe?
- So nevarni državi!
- Zato ker jih je veliko?
- ...
- Saj jih ni tako veliko: 5000 recimo. Je to veliko?
- Ne...
- V Jugoslaviji pa je 20 milijonov ljudi. Se ti zdi, da so lahko nevarni?
- Ja, lahko stavkajo, pod vplivom višjih državljanov.
- Katerih višjih državljanov?
- Predsednikov!
- Katerih predsednikov?
- Občin!

(spraševala neva mlakar; priredil bc)